OKTOBER 2019

Renata van Vuuren A52

Lambert Franckens

De reis

Deze tekst is gebaseerd op het dagboekje die ik onderweg heb bijgehouden.

We hebben op een eerdere vrijdag iedereen ontmoet van de leerlingen uit Nederland die meegingen. Hierdoor kenden we elkaar al een stuk beter en ontstond er al vrij snel een hechte band tussen ons! We merkten die avond al dat het echt heel erg goed klikte want we bleven bijna 2 uur langer dan de bedoeling was!

11 oktober, 2019

Ik ben vroeg opgestaan en naar het vliegveld gereden met de 2 medeleerlingen van onze school en onze begeleidingsdocent meneer van Norel. Op het vliegveld zijn we iedereen tegengekomen en samen door de douane gegaan. De reis met het vliegtuig verliep erg goed! Ik genoot echt van de reis en het prachtige uitzicht boven de wolken en uiteindelijk ook Polen van bovenaf!

Eenmaal aangekomen in Warsaw werden we begeleid naar de bus waarin alle Duitse leerlingen al zaten. We konden vrij makkelijk contact leggen met ze, maar wij waren toch het meest luidruchtig. Wesley kon het beste Duits en praatte dus ook veel met ze.

Toen we bij de jeugdherberg aankwamen hebben we de kamers verdeeld en ben ik dus mooi bij mijn nieuwe vriendinnen op de kamer terecht gekomen! De kamers waren mooi en goed geregeld! De rest van de tijd mochten we zelf indelen nadat we hadden gegeten.

12 oktober, 2019

Deze dag draaide vooral om het leren over de joodse wereld. We zijn met de bus naar de stad gereden en naar de synagoge. Hier hebben we ontzettend veel informatie gekregen over de het joodse leven. Ook kwamen er veel beelden over hoe het er soms aan toe ging. Het kwam erg hard aan bij mij. Veel ook van de overlevenden die weer over hun verhaal vertelden.

Kinderen kwamen op straat en werden met de dag dunner. Mensen negeerden ze en lieten ze liggen. Het werd allemaal normaal. Dagelijks stierven er kinderen. Een beeld ben ik nog steeds van geschokt namelijk dat Duitse soldaten doodnormaal extreem magere lichamen van een plank naar beneden lieten glijden en deze opstapelden in een gat in de grond. Ik vraag me gewoon af hoe je zoiets kan doen.

We hadden het ook over hoe makkelijk er weer iemand als Hitler aan de macht kon komen. Hij of zij hoeft alleen maar te denken dat hij/zij beter is dat de rest.

Die middag hebben we een lange wandeling gemaakt nadat we wat hebben gegeten. We kregen veel kerkjes te zien en kwamen langs wat mooie natuur plekken en uiteindelijk ook de wit-Russische grens. We zagen toevallig soldaten die daar een grens patrouille deden. Volledig bewapend en

serieus. Het is voor mij erg moeilijk voor te stellen dat buiten Europa het er zo strikt aan toe gaat.

Deze avond hebben we de presentaties gegeven aan de andere landen die er waren. Ik vond zelf die van Duitsland erg bijzonder. Iedereen heeft een eigen ervaringen gegeven waarom ze blij zijn met Duitsland of wat ze vinden van bepaalde fenomenen.

13 oktober, 2019

Deze dag vond ik zelf ontzettend spannend, want het was de eerste dag dat we daadwerkelijk in aanraking kwamen met een kamp. Na een lange busrit zijn we in Majdánek aangekomen. Het begon allemaal heel rustig en we zijn gelukkig mooi ingeleid door onze gids die erg vriendelijk was. In het begin ging het voor mij ook allemaal nog goed.

We liepen over 'het zwarte pad' richting de ingang waar je de eerste barakken al kon zien. Majdanek was deels gerestaureerd waardoor je veel kon zien van hoe het was. Ik heb veel foto's gemaakt met een oude filter eroverheen om de sfeer te kunnen weergeven van hoe het geweest had kunnen zijn.

De gaskamers hebben we niet kunnen zien waar ik op dit moment erg blij mee ben want ik weet zelf niet of ik het had kunnen hendelen. We kregen uitgelegd dat het kamp uit 5 secties bestond waarvan 1 voor vrouwen. Een 6e was ook nog gebouwd maar nooit gebruikt voor mensen.

1 barak van al de opslag barakken stond vol met schoenen, oude schoenen van mensen die daar ooit zijn geweest, en vermoord. Hier raakte het mij heel erg hard ook omdat schoenen me deden denken aan het verhaal van mijn moeder over mijn groot opa uit Tsjechië. Die was met zijn zus helemaal vanuit een werkkamp uit Duitsland meeste lopend naar Tsjechië gevlucht.

Het aantal was enorm van die schoenen terwijl dit maar een klein deel was. Hier begon ik het al moeilijk te krijgen met mijn gevoelens. Het raakte me gewoon zo hard om te zien om hoeveel mensen het eigenlijk ging. Maar ook dat al deze mensen niet gewoon aantallen waren maar ze allemaal hun eigen verhaal hadden. Stuk voor stuk hadden ze vrienden, familie, een huis, een verleden.

Toen we verder gingen was iedereen stil en hing er een nare sfeer. Iedereen begon zich te beseffen wat er is gebeurd. We liepen over de weg naar een plek waar we konden zien dat de weg vroeger gemaakt was van oude joodse grafstenen. Zeer disrespectvol en pijnlijk om te beseffen hoeveel de Duitse soldaten deze mensen haatten, alleen door de ideeën van een persoon. Alles was ook nog door de joden zelf gemaakt.

We liepen naar het 3e district die bijna volledig was gerestaureerd. Ik vond het ook ontzettend heftig om de prikkeldraden te zien. Om te bedenken dat daar zoveel spanning op stond dat als je er bijna tegen aanliep je meteen geëlektrocuteerd werd. Ik kon gewoon voor me zien hoe sommige mensen er gewoon klaar mee waren en zichzelf op die manier van het leven beroofden.

Iets waar een mens nooit toe gedwongen zou moeten worden. Hoe mensen het in zich hadden om dit toe te staan, eraan mee te werken zelfs. Er was gewoon geen weg uit. Ook in de barakken was het een

hel. Mensen werden constant fysiek en metaal uitgeput. Daar zat je met 4x zo veel mensen als paste in een barak, met 8 mensen in een bed dat veel te klein was. Koud of veel te warm met maar 2 emmers voor 'toiletbezoeken'. Plaats voor 300, een plek voor 1000.

Er waren rangschikken, de sterksten boven de zwakste onder.

Waarom is hij beter?

's ochtends 6 uur opstaan, klein beetje eten, tellen hoeveel er zijn, werken, beetje eten, werken, en dan de straffen wat dus eeuwig door kon gaan. Pas als dat klaar was kon je gaan slapen. Mentaal en fysiek uitgeput, verschrikking, kippenvel. Je ging dood, of werken tot je dood. Je weet soms bijna niet wat beter is.

Hierna gingen we naar de 'crematie', daar werden alle lichamen verbrand. Eerst een kamer waar, een Jood, alle lichamen moest openmaken, om te kijken of er nog iets in de maag zag of in de rest van het lichaam zat, iets waardevols. Dus degene die daar werkte moest gedwongen zijn of haar familie, vrienden mede mensen openmaken. Belachelijk.

Daarna werden ze massaal verbrand in de ovens, door de Joden. Het waren net enorme broodovens. Ook hier hing een nare sfeer die echt tot diep in je knaagde. Al deze gebeurtenissen schreeuwde me gewoon toe. Stel je voor dat jij daar werkt en je moet je oma of je kleine broertje, openmaken omdat ze niet sterk genoeg waren om te werken, om ze vervolgens de oven in te schuiven met een onrespectvolle crematie, en ze nooit meer terug te zien. De mensen binnen het kamp konden alleen maar vermoedden wat er gebeurde.

Heftig, kippenvel.

Final solution. Massa's Joden werden vermoord op het veldje achter het crematie gebouw. Ze moesten zich uitkleden, op de grond gaan liggen, face first, om vervolgens massaal neer geschoten te worden. De volgende rij moesten boven op de lichamen van de eerste gaan liggen. Op het laatste moment werden nog zoveel mensen vermoord.

Als laatst het grote as monument. Ik zelf voelde me nog helemaal prima toen ik de trap op liep, dit kan ik me nog ontzettend goed herinneren. Zodra ik in contact kwam met het beeld voor me was het net alsof er een enorm energieveld omheen lag dat mij raakte, tot diep in mijn hart. Ik kon alleen staren. Het was alsof het beeld van al dit as vermengd met stenen en zelfs soms botten mij greep bij de keel. Dit heeft me gewoon zo diep geraakt simpel weg omdat het gewoon allemaal zo dichtbij kwam dat ik bijna alles kon voelen.

Ik keek er lang naar, het voelde vreemd. Ik brak hier even. Ik huilde stille tranen voor al deze mensen, kinderen, ouderen. Allemaal wezens van God.

Waarom? Wat hebben ze misdaan?

Ik vind het onmenselijk; ik kan het zelf gewoon niet bedenken hoe iemand zoiets kon doen. Ik staarde hierna een tijd lang in de verte; ik kon het gevoel gewoon even niet achter me laten. Het was zo somber om te zien dat de stad zo dichtbij lag maar niemand er wat aan kon doen. Het drukkende gevoel van angst, pijn en verdriet drukt altijd nog mee bij mij nu, op de achtergrond maar nog steeds daar. Het herinnert mij aan iets wat nooit meer mag gebeuren.

Het verdriet van mensen, het verdriet om gevallen kameraden, het verdriet om de mede mens. Zelfde aarde, zelfde natuur.

14 oktober

Vandaag was de herdenking. Iets wat ik best wel spannend vond. De weg naar Sobibor werd steeds kaler. Iedereen werd stiller en je zag vaak bomen die klaar waren, afgebrokkeld. Het was alsof het landschap zich schuldig voelde. Daar kregen we weer een ontzettend lange waslijst aan informatie te horen wat soms lastig te volgen was.

Uiteindelijk kreeg meneer van Norel het voor elkaar om alleen de Nederlandse groep rond te leiden tot opluchting van velen! We liepen de herdenkingslaan binnen en kregen hier veel persoonlijke verhalen te horen van mensen die uit onze woonplaats kwamen. Hierdoor kwam alles nog dichterbij.

Ik vond alle verhalen ontzettend aangrijpend en kon gewoon voor de geest halen bijna hoe het verhaal ging dankzij mijn beelddenkende brein. De sfeer van deze plek waar we waren versterkte dit effect nog eens wat extra. Meneer van Norel liet ons even staan en nadenken over alles wat we zojuist hebben gehoord.

We liepen verder de laan door en iedereen ging steeds langzamer lopen wat ik zelf een erg bijzondere ervaring vond. Zo eindigde we volledig stil bij de laatste en grootste steen in het midden.

Tijdens de herdenking stonden we allemaal in een rij met het enorme monument achter ons. Ik vond het zelf ontzettend lastig om te beseffen dat dit een enorm massagraf was. Maar de stilte van alles om je heen drukte toch wel echt op je. Ik trilde tijdens het lezen van mijn 3 namen. Het waren er maar 3 maar toch ontzettend lastig. Isidor Förster, Schoontje Förster en Caroline Förster.

Vele andere hadden veel en veel meer namen dan ik en ik had dus ook echt respect voor deze leerlingen die er zo veel hebben kunnen opnoemen.

Na de herdenking hebben we met de Nederlandse groep nog een steentje neergelegd voor Rachel Schelvis om een belofte na te gaan die meneer van Norel ooit heeft gemaakt.

Hierna was het stil, erg stil. Er was nauwelijks wat te zien maar ook nauwelijks wat te horen. Geen vogels, niets. Maar het gevoel wat daar hing, de sfeer zei genoeg. Je voelde wat er gebeurd was, iets wat niet herhaald mag worden, nooit.

Velen van ons wilden gaan en we bleven dus in de bus zitten wachten tot de rest van de groepen terugkwamen. Ik was stil op de terugweg, gewoon even om alles te verwerken wat ik deze reis heb meegemaakt.

Die avond hebben we met z'n allen nog even geëvalueerd met meneer van Norel en de rest van de Nederlanders. Ik was ontzettend blij met deze groep. Iedereen mag elkaar en iedereen kan ontzettend goed met elkaar opschieten. De sfeer was verschrikkelijk goed en ik mis iedereen ontzettend erg op dit moment.

Al met al was het een prachtige reis, veel meegemaakt. Veel samen gelachen maar ook veel gehuild en gedeeld. Ik heb ontzettend veel gave mensen ontmoet van verschillende landen. Ook heb ik veel

geleerd en kijk ik nu anders tegen de wereld aan. Ik ben ontzettend dankbaar dat ik deze reis heb mogen maken.

The little hope I have.

Een kunstwerk, een kleine hoop, licht voor hoop, levende mensen omringd door prikkeldraad. Ik werd geïnspireerd door de sfeer en het ene straaltje licht dat een donkere barak inviel door een gaatje op mijn hand. Mooi en klein, maar zwak. Het vlammetje hoop wat iedereen kan hebben. Wat zo makkelijk kon worden gedoofd, geblokkeerd.

Iemand opgesloten, zittend tegen de muur met een hand voor zich uit. Het enige licht opvangend dat binnen kon komen: “The little hope I have.”

Wat was zijn hoop? Hield hij het vol? Wat is het verhaal van ieder mens? Iedereen. Iedereen heeft een eigen verhaal, maar iedereen verloor zijn of haar identiteit, gewoon nummers, niets meer.

So what is this…. Hope?

Een pagina hieronder is een tekening waar ik flink wat uren aan heb besteed na de reis. Ik heb ernaast ook een gedicht gemaakt waarin ik alles een beetje omschrijf. Ik heb voor Engels gekozen omdat ik de taal mooier vind en het toch meer past omdat de oorlog ook wereldwijd was.

Ik heb in deze tekening al mijn gevoel gestopt en er een scene mee gemaakt die te maken heeft met de reis die wij hebben gemaakt. Je kan in de tekening duidelijk zien waar het om draait maar toch roept het bij je veel vragen op. Waar komt hij vandaan? Wat is zijn naam? Wat is zijn identiteit? Waar komt hij uiteindelijk terecht? Wat is zijn verhaal? Waar haalt hij zijn kracht vandaan?

Een ding dat wel duidelijk is, is dat hij nog maar een klein beetje hoop over heeft, wat er ook gebeurt.

Daarom heb ik het ook zo genoemd: “The little hope I have”

A man,

lonely and

still

Sitting with

small hope

Asking,

will it ever

fulfil?

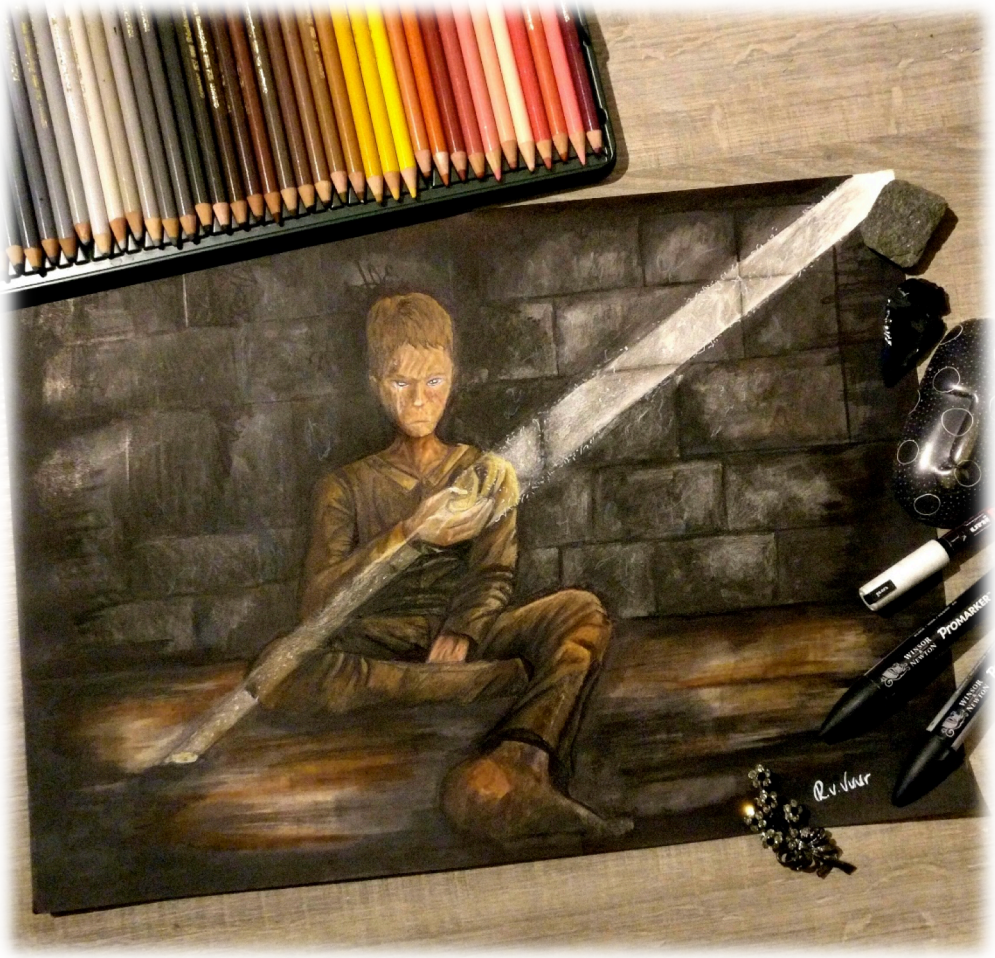

It's little, only seen by a microscope

A small Light is falling

Shining on his hand

His heart is calling

For something he doesn't understand

A number no identity

Just sitting there helplessly

A tear streaming down his face

Asking, why am I in this place?

All is now in the past

You're not the first and last

I say to you just once more

Please don't sink through the floor

Just hold on to the little hope you have

Dit was mijn verslag over

OKTOBER 2019